

فردی از شهر خود بیش‌تر از ۴ فرسخ شرعی به شهر «الف» سفر می‌کند و یک هفته در آن‌جا می‌ماند و می‌خواهد پس از آن ۴ فرسخ دیگر برود و دو هفته در شهر «ب» بماند. وظیفه‌ی نماز و روزه‌ی این فرد، کدام است؟

(۱) در هر دو شهر نمازش کامل است و باید روزه بگیرد.

(۲) در هر دو شهر نمازش شکسته است و نباید روزه بگیرد.

(۳) در شهر «الف» نمازش شکسته است و نباید روزه بگیرد و در شهر «ب» نمازش کامل است و باید روزه بگیرد.

(۴) در شهر «الف» نمازش کامل است و باید روزه بگیرد و در شهر «ب» نمازش شکسته است و نباید روزه بگیرد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. چون رفتن او بیش‌تر از ۴ فرسخ شرعی بوده و کم‌تر از ۱۰ روز در شهر «الف» مانده، باید نمازش را شکسته بخواند و نباید روزه بگیرد اما در شهر «ب» چون نیت بیش‌تر از ده روز ماندن دارد، نمازش کامل است و باید روزه بگیرد.

طاغوت به چه کسانی گفته می‌شود و پذیرش حکومت او چه حکمی دارد؟

(۱) گمان می‌کنند به آن‌چه بر پیامبر و پیش از او نازل شده ایمان دارند، اما ایمان نیاورده‌اند - حرام می‌باشد.

(۲) گمان می‌کنند به آن‌چه بر پیامبر و پیش از او نازل شده ایمان دارند، اما ایمان نیاورده‌اند - اجتناب‌ناپذیر است.

(۳) به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان غیرالهی است - حرام می‌باشد.

(۴) به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان غیرالهی است - اجتناب‌ناپذیر است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانون نشأت

گرفته از فرمان الهی نیست، «طاغوت» نامیده می‌شوند. پذیرش حکومت «طاغوت» و انجام دستورهای وی بر مسلمانان

حرام است.

کدام عامل، سدّ خرافه‌گرایی زنان و مردان را شکست و مردم را مشتاق علم ساخت؟

(۱) آبادانی جامعه و نکوهش افرادی که به نظام خانواده بی‌توجه بودند.

(۲) تشویق‌های دائمی رسول خدا و نزول تدریجی آیات قرآن کریم

(۳) رفع ظلم و ایجاد جامعه‌ای عدالت‌محور که مظلوم حق خود را بستاند.

(۴) منزلت انسانی زنان و به دست آوردن استقلال مالی با حضور در جامعه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق‌های دائمی رسول خدا (ص) از طرف دیگر، سدّ جاهلیت و خرافه‌گرایی را شکست و یکی از جاهل‌ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت.

امام علی (ع) می‌فرماید: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد» ، پیامد این آفات چیست؟

- (۱) موجب کم‌طاقتی و ناشکیبایی افراد می‌شود.
- (۲) افسردگی و یأس را در انسان افزایش می‌دهد.
- (۳) سبب از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.
- (۴) سبب فراموشی هدف و کوتاهی در اطاعت خداوند می‌گردد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. امام علی (ع) می‌فرماید: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.» این سخن در راستای «مراقبت»، یکی از اقدامات ثابت قدم ماندن در مسیر قرب الهی است.

از آیهی شریفه‌ی (وَ اللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ ...) کدام مفهوم، دریافت می‌شود؟

۱) خانواده بستر رشد و بالندگی فرزندان است و فرزند، ثمره‌ی پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آنهاست.

۲) خانواده بستر رشد و بالندگی فرزندان است و با مهر و عشق به همسر و فرزندان مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌نمایند.

۳) خانواده عامل آرامش و امن روحی با همسر است و با مهر و عشق به همسر و فرزندان مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌نمایند.

۴) خانواده عامل آرامش و امن روحی با همسر است و فرزند، ثمره‌ی پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آنهاست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آیهی شریفه‌ی «وَ اللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ بَيْنَ وَ حَفْدَةً ...» به رشد و پرورش فرزندان به عنوان یکی از اهداف ازدواج اشاره می‌کند. خانواده بستر رشد و بالندگی فرزندان است و هیچ نهادی نمی‌تواند جایگزین آن شود. فرزند ثمره‌ی پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آنهاست.

چه زمانی توبه و اصلاح اجتماعی و بازگشت به مسیر توحید، لازم است؟

- (۱) وقتی که رفتار ناپسند برخی سبب بدبینی دیگران به دین شده باشد.
- (۲) وقتی که تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های ایثارگرانه در جامعه لازم باشد.
- (۳) از ابتدای ایجاد انحراف‌های اجتماعی تا از گسترش آن جلوگیری شود.
- (۴) از زمانی که گناهان اجتماعی محکم شوند و سطوح جامعه را دربر گیرند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر جامعه در برخی از ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شد، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح، یعنی نیازمند توحید اجتماعی است. انحراف‌های اجتماعی باید در همان مراحل ابتدایی خود اصلاح شوند تا گسترش نیابند و ماندگار نشوند. اگر مردم برای اصلاح انحراف‌های اجتماعی کوتاهی کنند.

اگر گناهان اجتماعی محکم شوند و سطوح جامعه را دربرگیرند، اصلاح آن مشکل می‌شود و نیاز به تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های اساسی و زیربنایی پیدا می‌شود تا آنجا که ممکن است نیاز باشد انسان‌های بزرگی جان و مال خود را تقدیم کنند تا جامعه را از تباهی برهانند. (علت نادرستی گزینه‌ی ۴)

چه چیزی موجب می‌شود نوع آراستگی تغییر کند و پوشش انسان جنبه‌ی خودنمایی بگیرد؟

(۱) بهره‌مندی از گوهر زیبایی و تلاش برای آراستگی هنگام حضور در جامعه

(۲) توجه به ارزش‌های انسان و تحسین و تمجید فراوان از اندام ظاهری وی

(۳) نیاز به مقبولیت و تلاش برای اثبات مفید بودن آراستگی برای جامعه

(۴) ضعیف شدن رشته‌های عفاف در روح انسان و عرضه‌ی نابه‌جای زیبایی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به همان میزان که رشته‌های عفاف انسان ضعیف و گسسته می‌شود، آراستگی و پوشش او

سبک‌تر شده و جنبه‌ی خودنمایی به خود می‌گیرد.

با وجود این که پیشوایان، همواره آراسته به زیبایی‌های باطنی بودند، تفاوت در آراستگی ظاهری آنان براساس تغییر کدام مورد، قابل فهم است؟

(۱) شرایط زندگی مردم و توانایی آنان

(۳) تفاوت‌های فردی میان پیشوایان مذهبی

(۲) سلايق و رویکردهای گوناگون نسبت به آراستگی

(۴) اوضاع اجتماعی و سیاسی حاکمان در دوره‌های مختلف

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. روزی یکی از مدعیان زهد و پرهیز از دنیا، امام صادق را دید که لباس زیبایی پوشیده است. وی به امام گفت: «جدّ شما این گونه لباس‌ها را نمی‌پوشید.» امام (ع) فرمود: «در آن زمان مردم در سختی بودند، اما امروز ما در شرایط بهتری هستیم و عموم مردم توانایی پوشیدن چنین لباسی را دارند.» با توجه به این سخن درمی‌یابیم که «شرایط زندگی مردم و توانایی آنان» در آراستگی ظاهری پیشوایان دین تأثیرگذار بوده است.

آیه‌ی شریفه‌ی (وَ قَالُوا لِيَجْزُو دِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا) از زبان چه کسانی و در کجا و درباره‌ی چه موضوعی بیان شده است؟

- (۱) انسان‌ها - قیامت - دادن نامه‌ی اعمال
(۲) انسان‌ها - برزخ - - دادن نامه‌ی اعمال
(۳) بدکاران - برزخ - گواهی شاهدان
(۴) بدکاران - قیامت - گواهی شاهدان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یکی از شاهدان دادگاه عدل الهی، اعضای بدن انسان است. بدکاران در روز قیامت سوگند دروغ می‌خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بر دهان آن‌ها مهر خاموشی می‌زند و اعضا و جوارح آن‌ها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می‌کنند و علیه صاحب خود شهادت می‌دهند: بدکاران خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش آمیز می‌گویند که چرا علیه ما شهادت می‌دهید. «وَ قَالُوا لِيَجْزُو دِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا...»

عمل به آیه‌ی شریفه (مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحاً ...) چه ثمره‌ای دارد و این موضوع به کدام پیامد اعتقاد به معاد اشاره می‌کند؟

(۱) دل نسبتن به زندگی دنیا - گذرا بودن زندگی دنیوی

(۲) دچار نشدن به حزن و اندوه - گذرا بودن زندگی دنیوی

(۳) دل نسبتن به زندگی دنیا - باز شدن پنجره‌ی امید و روشنایی به روی انسان

(۴) دچار نشدن به حزن و اندوه - باز شدن پنجره‌ی امید و روشنایی به روی انسان

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به آیه‌ی «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحاً فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ»، ثمره‌ی ایمان به خدا و روز قیامت و انجام عمل صالح، دچار نشدن به حزن و اندوه و ترس است. هم‌چنین براساس این آیه، یکی از پیامدهای دیدگاه اعتقاد به معاد این است که پنجره‌ی امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود و شور و نشاط و انگیزه‌ی فعالیت کار، زندگی را فرامی‌گیرد.

- مفهوم کدام آیه‌ی شریفه، استدلالی بر این است که معاد امری ممکن و شدنی می‌باشد و خداوند بر انجام آن تواناست؟
- (۱) آن‌گاه که مرگ یکی از آنها فرا رسد، می‌گوید: پروردگارا! مرا بازگردانید.
 - (۲) برای ما مثلی زد، در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود.
 - (۳) آیا گمان کردید به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید و شما را بیهوده آفریده‌ایم؟
 - (۴) آیا ما آن‌ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند با تباه‌کاران یکسان قرار خواهیم داد؟
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قرآن کریم یکی از انگیزه‌های انکار معاد را نشناختن قدرت خدا معرفی می‌کند و دلایل و شواهد زیادی می‌آورد تا نشان دهد معاد امری ممکن و شدنی است و خداوند بر انجام آن تواناست. از جمله این شواهد، اشاره به پیدایش نخستین انسان است: «و برای ما مثلی زد، در حالی که آفرینش خود را فراموش کرده بود گفت کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟ بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او بر هر خلقتی داناست.»

ثمره‌ی حضور سازنده و فعال امامان معصوم (ع) و اظهارنظر آنان درباره‌ی مسایل جدید چه بود؟

۱) به وجود آمدن چهره‌های برجسته در میان شاگردان امامان و نفوذ آنان در دستگاه خلافت

۲) حل مسائل و مشکلات پیش روی حاکمان و امداد و یاری رساندن در شیوه‌های قانون‌گذاری

۳) انتقال علوم و آگاهی‌ها به همه‌ی مردم و بی‌نیاز شدن جامعه‌ی اسلامی از حضور دائمی امام (ع)

۴) فراهم آمدن کتاب‌های بزرگ در حدیث و سیره‌ی ائمه اطهار (ع) در کنار سیره‌ی پیامبر (ص) و قرآن کریم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ائمه‌ی اطهار (ع) با این‌که با حاکمان زمان خود مخالف بودند، اما به دور از انزوا و

گوشه‌گیری و با حضور سازنده و فعال، با تکیه بر علم الهی خود، درباره‌ی همه‌ی مسائل اظهارنظر می‌کردند و

مسلمانان را از معارف خود بهره‌مند می‌ساختند. ثمره‌ی این حضور سازنده، فراهم آمدن کتاب‌های بزرگ در حدیث و

سیره‌ی ائمه‌ی اطهار (ع) در کنار سیره‌ی پیامبر (ص) و قرآن کریم است.

با توجه به این که «فهم عمیق و تخصص در دین، مقدور همگان نیست» کدام آیه‌ی شریفه، به رفع مشکل ناشی از این موضوع اشاره نموده است؟

(۱) (وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ ...)

(۲) (أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا)

(۳) (وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ ...)

(۴) (وَ تُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعَفُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از آنجا که فهم عمیق و تخصص در دین، برای همگان مقدور نیست خداوند در قرآن کریم دستور می‌دهد گروهی از مردم، وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به «تفقه» در دین پردازند تا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند: «وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ ...»

پیام حدیث ثقلین با کدام عبارت، هم مفهوم است و کدام عبارت راه، رهایی از گمراهی را نشان می‌دهد.

(۱) انا مدینه العلم و علی بابها - ان تمسکتُم بهما

(۲) انا مدینه العلم و علی بابها - و انهما لن یفترقا

(۳) علی مع القرآن و القرآن مع علی - و انهما لن یفترقا

(۴) علی مع القرآن و القرآن مع علی - ان تمسکتُم بهما

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در حدیث ثقلین: «اُنّی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی ما ان تمسکتُم بهما لن تضلّوا ابداً و انهما لن یفترقا...» آمده است که عترت (اهل بیت) پیامبر (ص) و قرآن از یکدیگر جدایی‌ناپذیر هستند. یکی از مصادیق عترت، حضرت علی (ع) است که حدیث «علی مع القرآن و القرآن مع علی» نیز به همراهی ایشان با قرآن، پرداخته شده و تأکیدی است بر حدیث ثقلین.

عبارت «ان تمسکتُم بهما: اگر به این دو تمسک جویند» راه رهایی از گمراهی را نشان می‌دهد.

کدام آیه‌ی شریفه در هجدهم ماه ذی‌حجه در «حجّة الوداع» بر پیامبر اکرم (ص) نازل شد و بعد از آن، ایشان چه فرمودند؟

(۱) يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ - انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی

(۲) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ - انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی

(۳) يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ - من کنت مولاہ فهذا علي مولاہ

(۴) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ - من کنت مولاہ فهذا علي مولاہ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در «حجّة الوداع» یا «حجّة البلاغ»، در هجدهم ماه ذی‌حجه، در محلی به نام غدیر خم، آیه‌ی ۶۷ سوره‌ی مائده که به آیه‌ی «تبلیغ یا ابلاغ» مشهور است بر پیامبر (ص) نازل شد: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ ...» بعد از نزول این آیه، پیامبر دستور به توقف داد و برای مردم سخنرانی مهمی کرده و در آخر فرمودند: «من کنت مولاہ فهذا علي مولاہ: هرکس که من ولیّ و سرپرست اویم، علی نیز ولیّ و سرپرست اوست.» و این جمله را سه بار تکرار کرد.

چه کسانی بزرگ‌ترین ضربه را بر پیکر اسلام وارد کرده‌اند و اعتقاد غیرعقلانی آنان چیست؟

(۱) مشرکان - طلب دعا و درخواست شفاعت را شرک می‌دانند.

(۲) تکفیری‌ها - طلب دعا و درخواست شفاعت را شرک می‌دانند.

(۳) مشرکان - استغفار پیامبران در حق منافقان را موثر می‌دانند.

(۴) تکفیری‌ها - استغفار پیامبران در حق منافقان را موثر می‌دانند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جریان تکفیری که در سال‌های اخیر برخی از جوامع و کشورهای اسلامی را گرفتار خود کرده است جریان فکری خشک و غیرعقلانی است که با تفکر غلطی که درباره‌ی توحید و شرک دارند، هر مسلمانی را که مانند آن‌ها نمی‌اندیشد، مشرک و کافر می‌خوانند و گاه کشتن او را واجب می‌شمارند. پیروان این جریان می‌گویند توسل به پیامبران و معصومین شرک است. طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای این که خدا انسان را ببخشد، شرک است. متأسفانه این جریان بزرگ‌ترین ضربه را به اسلام وارد کرد و سبب تنفر برخی از مردم جهان از اسلام شد.

در جهان امروز، ادعای طاغوت برای ترویج شرک پیچیده در میان جوامع کدام است؟

(۱) تبلیغات مستکبران که خود را مالک و پرورش‌دهنده‌ی حقیقی جهان می‌دانند در حالی که «و من عمی فعلیها» را نمی‌دانند.

(۲) نظرات بت‌پرستان که خود را «اکبر من نفعهما» می‌پنداشتند و مردم را به سوی خود می‌خواندند.

(۳) آنان که «ان الله لیس بظلام للعبید» را فراموش کرده‌اند و به گمراه کردن مردم مشغول شده‌اند.

(۴) سخن فرعون که می‌گفت «انا ربکم الاعلی» و به رأی مالک حقیقی جهان توجهی نداشت.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یکی از انواع شرک پیچیده در جهان امروز آن است که بسیاری از انسان‌ها و جوامع، خود را مالک و ولی و پرورش‌دهنده (رب) جهان می‌پندارند و مانند فرعون که «انا ربکم الاعلی» می‌گفت و خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی می‌کرد، خود را مالک جوامع می‌پندارند و برای آن‌ها تصمیم‌گیری می‌کنند.

چه زمانی انسان‌ها آراسته به «اخلاص در بندگی» هستند و پیام کدام آیه‌ی شریفه، مبین این معنا است؟

(۱) تمام جهت‌گیری‌های زندگی‌شان، سمت و سوی الهی پیدا کند - (قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ ...)

(۲) تمام جهت‌گیری‌های زندگی‌شان، سمت و سوی الهی پیدا کند - (يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ...)

(۳) تنها موثر در زندگی پر فراز و فرود خود را، خدا بدانند - (قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ ...)

(۴) تنها موثر در زندگی پر فراز و فرود خود را، خدا بدانند - (يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ...)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اخلاص در کاربرد دینی بدین معناست که شخص اندیشه و دل خود را جایگاه خدا کند و عملش را فقط برای رضای خداوند و همان‌گونه که او دستور داده است، انجام دهد. (تمام جهت‌گیری‌های زندگی‌اش سمت و سوی الهی پیدا کند.)

آیه‌ی «قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثَلِي و فُرَادِي...» نیز با توجه به عبارت «تقوموا لله: برای خدا قیام کنید»، بیان‌گر اخلاص در بندگی است.

اگر سؤال شود «آیا می‌توانیم به ذات خدا پی ببریم؟» پاسخ ما کدام است و دلیل آن چیست؟

(۱) منفی - احاطه جزء بر کل محال است.

(۲) مثبت - ذات و صفات خداوند یکی است.

(۳) مثبت - در پشت پرده‌ی ظاهر و در وراء هر چیزی خداوند را می‌توان دید.

(۴) منفی - فقط با اندیشه و دستگاه بینایی نمی‌توان به صفات خدا پی برد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی‌توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. خداوند حقیقتی نامحدود دارد، در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی کند. این جهان محال بودن احاطه‌ی جزء بر کل است.

ذات و صفات خداوند یکی نیست و صفات و اسماء او را می‌توانیم بشناسیم اما نمی‌توانیم ذات و چیستی او را دریابیم. (علت نادرستی گزینه‌ی ۲)

کدام آیه‌ی شریفه، بیان‌گر قانون الهی برای فردی است که با توجه به سنت بیان شده در عبارت (من یعیش بالاحسان اکثر ممن یعیش بالاعمار) عمر طولانی دارد؟

(۱) (أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ)

(۲) (وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ)

(۳) (وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ)

(۴) (مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَثْمَالِهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. امام صادق (ع) می‌فرماید: «من يموت بالذنوب اكثر ممن يموت بالآجال و من يعیش بالاحسان اكثر ممن يعیش بالاعمار: کسانی که به واسطه‌ی گناه می‌میرند از کسانی که به واسطه‌ی سرآمد عمرشان می‌میرند، بیش‌ترند و کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند. از کسانی که به عمر اصلی زندگی می‌کنند، بیش‌ترند.» این حدیث به سنت «تأثیر اعمال انسان در زندگی او» اشاره می‌کند که آیه‌ی «وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا...» نیز بیان‌گر آن است.

با توجه به عبارت شریف (قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ) تقدیر الهی برای انسان چیست؟

(۱) مشیت الهی، زمینه‌ساز شکوفایی اختیار انسان است.

(۲) مسئولیت‌پذیری، مبنای عهدها و پیمان‌های ماست.

(۳) بصیرت الهی، مانع از گمراهی و ضلالت انسان است.

(۴) رضایت و ندامت، نشانگر قدرت انسان بر انجام کار است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به آیه شریفه «قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا:

به راستی که دلایل روشن از جانب پروردگارتان به سوی شما آمد پس هر کس بینا گشت، به سود خود او و هر کس

کور دل گردد، به زیان خود اوست.» بصیرت خداوند با توجه به ارسال دلایل روشن، سبب می‌شود انسانی که اهل

تفکر و تعقل است به سمت گمراهی و ضلالت نرود، این آیه به قدرت «تفکر و تصمیم» انسان برای انتخاب اشاره

می‌کند که یکی از نشانه‌های وجود اختیار در اوست. (نادرستی گزینه‌های ۲ و ۴ که به دیگر نشانه‌های اختیار اشاره

می‌کنند.)

با توجه به آیات قرآن چه کسانی دچار خسارت و زیان نمی شوند؟

(۱) (إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شُكْرًا وَ إِمَّا كُفُورًا)

(۲) (الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَ مَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ)

(۳) (الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ)

(۴) (إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به آیات سوره‌ی عصر، همه‌ی انسان‌ها در زیان هستند به‌جز کسانی که ایمان آورده، عمل صالح انجام داده‌اند و یک‌دیگر را به حق و صبر توصیه نموده‌اند: «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ، إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ»

با توجه به این که لازم است انسان در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند، گام‌های اساسی برای حرکت به سوی هدف به ترتیب، در کدام مورد بیان شده است؟

- ۱) عقل و اراده در گام نخست - انتخاب در گام بعد
- ۲) شناخت انسان و سرمایه‌هایش - بهره‌گیری از آنها
- ۳) گرایش انسان به نیکی و زیبایی - دوری از گناه و زشتی
- ۴) شناخت هدف زندگی و درک آینده - کشف راه درست زندگی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خداوند متعال برای این که انسان بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند و به هدف خلقت یعنی تقرب به خدا دست یابد، سرمایه‌هایی در اختیارش قرار داده است. شناخت انسان و سرمایه‌هایش در گام نخست و بهره‌گیری از آنها در گام بعد، عامل بسیار مهمی برای حرکت به سوی هدف است.

کدام عبارت قرآنی، تأکید می‌کند هر موجودی براساس برنامه‌ی حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است؟

(۱) (أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ)

(۲) (مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ)

(۳) (لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ)

(۴) (وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آیه‌ی شریفه‌ی «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ: و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنها است را به بازیچه نیافریدیم، آنها را جز به حق خلق نکردیم.» به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه‌ی حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است.

آیه‌ی شریفه‌ی (وَ هُوَ فِي الْأَخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ) احوال چه کسانی را بیان می‌کند؟

(۱) خداوند معامله را حلال کرده بود، اما آن‌ها ربا را انجام می‌دادند.

(۲) اهل کتاب، یهودیان و مسیحیان که در امر دین اختلاف کردند.

(۳) انسان نمی‌داند که پس از مرگ چه سرنوشتی در انتظار آن‌ها است.

(۴) دینی را جز اسلام اختیار کنند که اعمال ایشان پذیرفته نخواهد شد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است و کسی که دینی را جز اسلام اختیار کند از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیان‌کاران خواهد بود: «وَ مَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ

دُنْيَا فَلَنْ يُقْبَلَ وَ هُوَ فِي الْأَخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ»